

PROVOCĂRILE ETICE ÎN PROFESIA CONTABILĂ
ETHICAL CHALLENGES IN THE ACCOUNTING PROFESSION

CZU: 174.4:[657:331.543]

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2023.11>

Anatol GRAUR,

dr., conf. univ., Academia de Studii Economice din Moldova, graur.anatol@ase.md

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0466-5627>

Abstract. *This paper describes the types of transactions that occur within condominium owners' associations. In the process of property management, the condominium owners' association involves various economic relationships related to the provision of communal housing and non-residential services, repair and maintenance services of the housing block, landscaping, leasing of commercial spaces, etc. All of these allow the condominium owners' association to generate both income and expenses that must be accounted for correctly. The article characterizes aspects related to the calculation and payment of contributions by the members of the condominium owners' association. The paper presents some examples and schemes related to the formation of association funds. The author presented the way of accounting for the condominium owners' association's transactions with third parties and its members.*

Keywords: accounting, transactions, condominium owners' association, condominium, common property, real estate cadastre, communal housing and non-residential services

JEL classification: M41

Introducere. În lumea complexă și în continuă schimbare a afacerilor, rolul contabililor este esențial în asigurarea transparenței financiare și a conformității cu standardele contabile. Cu toate acestea, ceea ce face un contabil dincolo de numere este adesea la fel de esențial ca și ceea ce raportează. *Etica joacă un rol esențial în contabilitate, asigurând că informațiile financiare sunt corecte, transparente și în concordanță cu regulamentele și standardele contabile. Înțelegerea și respectarea principiilor etice în contabilitate nu doar că îmbunătățesc credibilitatea profesiei, ci și contribuie la promovarea transparenței financiare și a încrederii în informațiile financiare raportate de entități.* Diversitatea culturală și etica în contabilitate sunt subiecte complexe și sensibile, dar recunoașterea și abordarea adecvată a acestor diferențe pot contribui la consolidarea integrității și a responsabilității în practica contabilă globală. Este esențial ca contabilii și entitățile să fie conștienți de provocările etice potențiale și să adopte politici și practici etice solide pentru a proteja integritatea profesiei contabile și pentru a asigura transparența și încrederea în informațiile financiare.

Etica în contabilitate se referă la principiile și normele de conduită care ghidează acțiunile și deciziile contabililor în cadrul activităților lor profesionale. Aceasta depășește simpla aplicare a regulilor contabile și se extinde în domeniul responsabilității morale și sociale. Importanța eticii în contabilitate nu poate fi subestimată, deoarece are un impact direct asupra tuturor aspectelor profesiei contabile și a entităților în care aceștia activează. Un aspect esențial al eticii în contabilitate este asigurarea că toate informațiile financiare sunt prezentate într-un mod corect, complet și relevant. Eficacitatea și integritatea contabililor depind în mare măsură de practicarea unei etici solide și a principiilor morale în fiecare aspect al activității lor.

Conținut. Etică este un domeniu filosofic care se ocupă de studiul moralității și al regulilor de conduită. În cadrul contabilității, etica se referă la ansamblul valorilor, principiilor și normelor care ghidează comportamentul și deciziile contabililor în exercitarea funcțiilor lor profesionale. Aceste reguli etice sunt concepute pentru a asigura integritatea, obiectivitatea și transparența în procesul de înregistrare financiară și raportare.

Există mai multe **principii etice** cheie care guvernează practica contabilă:

1. **Integritatea.** Contabilii trebuie să fie cinstiți și onești în toate interacțiunile lor profesionale. Ei nu trebuie să se angajeze în comportamente frauduloase sau să manipuleze înregistrările financiare pentru a obține avantaje personale sau pentru a ascunde informații relevante.
2. **Obiectivitatea.** Contabilii trebuie să-și îndeplinească datoria cu obiectivitate și fără a lăsa influențe personale sau de afaceri să le afecteze judecata. Ei trebuie să evite orice conflicte de interese și să furnizeze informații imparțiale și precise.
3. **Confidențialitatea.** Contabilii au responsabilitatea de a păstra confidențialitatea informațiilor financiare ale entității sau clienților lor. Aceștia nu trebuie să dezvăluie informații sensibile sau să le utilizeze în beneficiul propriu sau al altora fără acordul adecvat.
4. **Competența și educația continuă.** Contabilii trebuie să-și mențină competența profesională și să fie la curent cu noile reglementări și tehnologii în domeniul contabilității. Educația continuă și dezvoltarea abilităților sunt esențiale pentru a oferi servicii de calitate clienților și entităților.

Profesia contabilă impune o serie de reguli și norme etice riguroase, menite să asigure integritatea, imparțialitatea și transparența în practica contabilă. Aceste reguli și norme servesc drept ghiduri fundamentale pentru comportamentul și deciziile contabililor și sunt esențiale pentru menținerea încrederii publicului în informațiile financiare.

Motivele pentru apariția provocărilor etice pot fi următoarele: *presiunea performanței financiare, cultura organizațională, lipsa de educație etică.*

În practica contabilă, se pot ivi provocări etice complexe, care pot submina integritatea și credibilitatea procesului financiar. Printre acestea pot fi menționate următoarele.

Managementul provizioanelor/rezervelor poate fi defectuos. Astfel, unele entități pot fi tentate să folosească metode contabile discutabile pentru a gestiona provizioanelor/rezervele, ascunzând adevăratele lor condiții financiare. De exemplu, pot să subestimeze deprecierea activelor pentru a-și îmbunătăți aparența financiară.

Manipularea veniturilor și cheltuielilor. Unele entități pot fi tentate să manipuleze cifrele din rapoartele lor financiare pentru a obține un aspect mai favorabil din punct de vedere financiar. Acest lucru poate include recunoașterea prematură a veniturilor sau subestimarea cheltuielilor pentru a crește profitabilitatea.

Falsificarea documentelor financiare, conflicte de interese. Contabilii pot intra în conflicte de interese atunci când sunt implicați în tranzacții financiare sau în raportarea financiară a entității lor și au interese personale sau financiare în joc, ceea ce poate duce la decizii neetice.

Ascunderea datoriilor. Pentru a reduce datoriile și pentru a obține finanțări mai ușor, unele entități pot încerca să ascundă sau să minimizeze prezentarea detaliată a acestora în situațiile financiare.

Provocările etice în contabilitate pot avea consecințe serioase pentru entități și pentru profesia contabilă în ansamblu. Acestea pot duce la pierderea încrederii deoarece rapoartele financiare manipulate sau lipsa de transparență pot duce la pierderea încrederii investitorilor, a clienților și a publicului larg, riscuri juridice și financiare semnificative pentru entități, inclusiv amenzi și daune, eroziunea integrității profesionale, afectând credibilitatea și respectul publicului pentru contabili.

Într-o lume globalizată și interconectată, diferențele culturale joacă un rol semnificativ în percepția și practica eticii în contabilitate.

Diferențele culturale au influență asupra percepției eticii în contabilitate. Diferite culturi au sisteme distincte de valori și norme, iar ceea ce este considerat etic într-o cultură poate fi diferit de percepția eticii într-o altă cultură. De exemplu, practicile de afaceri care implică dăruirea de cadouri sau relații personale strânse pot fi considerate normale și etice în unele culturi, dar discutabile în altele.

Gradul de importanță acordat confidențialității poate varia în funcție de cultură. În unele culturi, deschiderea totală poate fi văzută ca un semn de onestitate, în timp ce în altele, protejarea informațiilor

COLOCVIU ȘTIINȚIFIC CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ
În memoriam Profesorului Viorel ȚURCANU, ediția II, 17 noiembrie 2023
Învățământul superior contabil: provocări și soluții
Teze

personale poate fi prioritară. Diferite culturi pot avea atitudini diferite față de modul în care trebuie să fie prezentate informațiile financiare. Unele culturi pot considera raportarea conservatoare ca fiind etică, în timp ce altele pot favoriza raportarea mai agresivă.

Astfel, este esențial să se transmită studenților și viitorilor contabili nu doar cunoștințe tehnice solide, ci și o înțelegere profundă a responsabilităților etice care însoțesc această profesie. Iată câteva moduri în care etica este promovată în învățământul superior și în practica profesională a contabililor:

- a) organizarea de cursuri și curriculum axat pe etică,
- b) dezvoltarea conștiinței etice prin faptul că studenții sunt încurajați să gândească critic și să evalueze impactul eticii în luarea deciziilor de afaceri,
- c) respectarea codurilor de conduită profesională, cum ar fi cele dezvoltate de entități, precum AICPA (American Institute of Certified Public Accountants) sau IFAC (International Federation of Accountants),
- d) efectuarea unor practici monitorizate și orientate în entități contabile sau în departamente financiare ale companiilor, unde sunt supervizați și orientați de contabili experimentați, care le pot transmite învățămintele lor legate de etică și de comportamentul corect în practica contabilă.

Promovarea eticii în învățământul superior și în practica profesională a contabililor nu doar consolidează integritatea profesiei, ci și contribuie la menținerea încrederii publicului în informațiile financiare și în serviciile contabile. În final, aceasta asigură că contabilii vor continua să fie văzuți ca profesioniști de încredere și responsabili în lumea afacerilor.

Concluzie. În concluzie, etica în contabilitate nu este doar un aspect opțional al profesiei, ci reprezintă o fundație solidă pe care se construiește încrederea în informațiile financiare și în contabilii care le pregătesc. Atunci când contabilii acționează în mod etic, ei contribuie la menținerea credibilității profesiei și la reducerea riscului de scandaluri financiare sau fraudă.

Referințe bibliografice.

1. Manualul privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili, inclusiv Standardele Internaționale privind Independența. IFAC, Ediția 2018, ISBN: 978-1-60815-369-5
<https://mf.gov.md/sites/default/files/legislatie/Codul-etic-2018.pdf>
2. Ciobanu V. Competența și etica profesională a contabilului. <https://www.contabilsef.md/competenta-si-etica-profesionala-a-contabilului/>
3. Edi Edia, Irin Enzelin, Analyzing the Effect of Accounting Ethics Toward the Quality of Financial Report [https://jafas.org/articles/2022-8-2/2 FULL TEXT.pdf](https://jafas.org/articles/2022-8-2/2_FULL_TEXT.pdf)
4. LAZARI, Liliana, GRIGOROI, Lilia, BAJAN, Maia. Profesia contabilă: principii de etică și angajamentul față de interesul public. În: International Scientific Conference on Accounting - ISCA 2022, 1-2 aprilie 2022, Chisinau, 2022, pp. 8-17, ISBN 978-9975-155-92-2 (PDF) Disponibil: https://caae.ase.md/files/conferinte/isca/ISCA2022_CZU_DOI.pdf